

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-09-12	189	431
Arbets- och personalutskottet	2011-08-29	160	338

septks18

Dnr 11.284-007

Yttrande över revisionsrapporten "Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen"

Ärendebeskrivning

Den av KPMG genomförda granskningen av "Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen" är en genomgång av ägardirektiv, policies, verksamhetsrapporter etc. Vidare har granskningen begränsats till samtal med företagsledningarna i Lulebo AB och Luleå Energi AB.

I rapporten konstateras sammanfattningsvis att kommunstyrelsen i allt väsentligt har bra instrument för styrning och uppsiktsplikt genom ägardirektiv, styrdokument, budgetsprocess, verksamhetsplanering, rapportering i samband med delårsbokslut och årsbokslut samt via den dialog som förs på olika nivåer gentemot bolagen.

Därutöver lämnar revisionen följande förslag på förbättringsområden, se nedan. Revisorernas förslag presenteras i punktform och under varje punkt lämnas förslag till svar med kursiv text. Förslagen till svar har framtagits av ekonomikontoret och koncernchefen i Luleå Kommunföretag AB.

- Förtydliga att ägardirektiven fastställs och presenteras årligen i kommunens strategiska plan och budget.
*Ägardirektiven fastställs årligen av kommunfullmäktige enligt särskilt beslut på bolagens årsstämmor. Dessa beslut formuleras enligt följande:
"Kommunfullmäktiges beslut om ägardirektiv i kommunens verksamhetsplaner skall vara styrande för bolagets verksamhet". Besluten fattas på ordinarie årsstämmor under våren och fastställs av kommunfullmäktige under november månad samma år och gäller fr o m januari följande år.*

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-09-12	189	432
Arbets- och personalutskottet	2011-08-29	160	339

septks18b

- Förtydliga att direktiven ska vara gällande redan i och med att fullmäktige fastställer direktiven även om bolagsstämman formellt fattar beslut vid ett senare tillfälle.
Se svaret under ovanstående punkt.
- Förtydliga det som skrivs i strategisk plan och budget om respektive bolag så att det klart framgår vilka delar som är ägardirektiv och vilka delar som är en presentation av bolagens egna verksamhetsplaner. I ägardirektiven bör det kommunala ändamålet angivet i bolagsordningen utvecklas. Eventuellt bör anpassning ske av styrningens detaljeringsnivå för bolag som enligt lag bedrivs på affärsmässig grund eller enligt affärsmässiga principer.
Förslaget om förtydligade ägardirektiv är motiverat men samtidigt föremål för en ständigt återkommande diskussion mellan verkställande ledningen i Luleå Kommunföretag AB och respektive bolags företagsledning. Ambitionen är att direktiven skall vara tillräckligt tydliga utan att bli alltför detaljerade. Kommunstyrelsens balanserade styrkort anger strukturen för kommun-koncernens totala verksamhetsstyrning. De kommunala ändamålen skall utöver bolagsordningens ändamålsparagraf återspeglas i bolagens egna styrkort.
- Förtydliga det som skrivs om policydokument i ägardirektiv och företagspolicy så att informationen är samstämmig. Det bör också klart framgå vilka dokument som bolagen har att ta ställning till.
Policydokumenten syftar till att skapa gemensamma förhållningssätt och regler inom strategiskt viktiga områden för kommunens totala verksamhet. Detta gäller oberoende av om verksamheten bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform. Förslaget om tydliggörande av vilka policydokument som gäller för bolag respektive förvaltningar bör åtgärdas om osäkerhet föreligger.
- Klarlägga, det som verkar vara den gängse uppfattningen, att policydokument är vägledande vid framtagande av bolagsinterna policydokument. Dessa klarlägganden bör harmoniseras med det arbete som bedrivs inom projektet Vision Luleå 2050.
Se svaret under ovanstående punkt.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-09-12	189	433
Arbets- och personalutskottet	2011-08-29	160	340

septks18c

- Införa en rutin som säkerställer att bolagen samt dess styrelseordförande får information om att nya styrdokument har fastställts eller att ändringar har gjorts i befintliga. Styrdokumentet bör finnas lätt tillgängliga elektroniskt alternativt att de skickas till bolagen samt dess styrelseordförande.
En rutin som säkerställer att gällande policydokument är lättillgängliga för bolagens ledningar är under införande. Detta kommer att ske genom företagsledningarnas tillgång till "Styrande dokument" i kommunens intranät.
- Utveckla dialogen avseende i vilken omfattning bolagen ska anpassa egna styrdokument till de som beslutas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.
I vissa styrdokument, exempelvis finansiella policyn, framgår det att bolagen ska upprätta egna styrdokument. Om osäkerhet finns gällande andra styrdokument kommer dialogen att utvecklas.
- Se över om bolagen har ändamålsenliga rutiner för att på ett systematiskt sätt ta till sig styrsignaler, eftersom det finns en viss otydlighet i ägardirektivens utformning samt vilka policydokument som är gällande. Detta kan lämpligen ske i samband med översyn av ägardirektiv och företagspolicy.
Bolagens egna rutiner skall utformas på ett sådant sätt att ägardirektiven inkl gällande policys beaktas i den löpande verksamheten. Utformning av ägardirektiv och kommunens företagspolicy skall ske med beaktande av de rekommendationer som lämnas i revisionsrapporten.
- Om kommunen vill likrikta presentationen av hur bolagen uppfyllt ägardirektivens mål i bolagens årsredovisningar, inarbeta formkrav för extern information i företagspolicyn.
Det är i dagsläget inte aktuellt att likrikta bolagens presentationer i bolagens egna årsredovisningar.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-09-12	189	434
Arbets- och personalutskottet	2011-08-29	160	341

septks18d

- Om kommunen vill att lekmannarevisionen ska genomföra granskning utöver lag och god revisionsred, inarbeta detta krav i företagspolicyn och fastställa direktiv till lekmannarevision på bolagsstämma.
I kommunens revisionsreglemente framgår revisorernas uppgifter. Den övergripande uppgiften är att "Granska om verksamheten följer kommunfullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar". En väsentlig uppgift är att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten. Revisorerna har också uppgift att på samma sätt granska verksamheten i kommunens bolag.
- Dokumentera i företagspolicyn på vilket sätt uppsikt ska ske över verksamhet som bedrivs i de delägda bolag som ägs direkt av Luleå kommun.
I kommunens delägda bolag kan kommunen av naturliga skäl inte tillämpa samma regler som i kommunens helägda bolag. Insynsplikten garanteras dock i normalfallen av en skrivning i bolagsordningen om gemensamma ägarsamråd inför beslut om strategiska frågor, ägardirektiv och uppföljning av dessa bolags verksamhet. Vidare har ägarna insyns rätt i respektive bolags handlingar och räkenskaper.

Förslag till beslut

Ekonomikontoret och koncernchefen i Luleå Kommunföretag AB föreslår kommunstyrelsen besluta att

- ovanstående yttrande ska utgöra kommunstyrelsens yttrande över revisionsrapporten "Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen".

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-09-12	189	435
Arbets- och personalutskottet	2011-08-29	160	342

septks18e

Arbets- och personalutskottets förslag

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

- i enlighet med ekonomikontorets och koncernchefen i Luleå Kommunföretag AB:s förslag.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsens beslutar att

- ovanstående yttrande ska utgöra kommunstyrelsens yttrande över revisionsrapporten "Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över de kommunala bolagen".

Beslutsexpediering

Kommunrevisionen, KPMG, Luleå Kommunföretag AB, Ekonomikontoret

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-09-12	189	435
Arbets- och personalutskottet	2011-08-29	160	342